

Thüringer Universitäts- und
Landesbibliothek Jena

Summa theologica

2 Op.theol.IV,89/1a

https://collections.thulb.uni-jena.de/receive/HisBest_cbu_00013570

urn:nbn:de:urmel-4a97c492-e80c-4f94-8c2f-5389b0f2d0a49-00005084-0019

Lizenz: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Prima pars Summe fratris Antonini de Florentia ordinis predicatorum et Archiepi Florentini. In qua agitur de anima et de pertinentibus ad ipsam

Incipit proemium totius operis.

Magnificata sunt opera tua domine: omnia in sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua ps. 103. Contemplantur opera in excelsu mentis potius diuinā maiestatem: stupescit ad magnitudinem bonitatis eius quā manifestat in operibus suis: et ad ipsius loquitur dicens Quam magnificata est terra. Mirabiliter magna demonstrata. Ubi et mysterium sanctissime trinitatis satis demonstratur: cuius suffragium semper et postulare et expectare debemus: ut opera bona nostra que sunt sua ad finem perducat. Tunc eo. n. summo nulla natura subsistit. ait Plato. Nulla ratio intelligit: nulla actio expedit: necque pretermisso ullum rite fundatur exordium. In primis igitur insinuat mirā potentiam que patri attribuit ibi. Quā magnificata sunt opera tua domine. Secundo eximiam sapientiam que filio adijci tur ibi. Dia in sapientia fecisti. Et tertio nimiam ad nos benignitatem que spiritui sancto ascribitur et subijungit ibi impleta est terra possessione tua. Quātuor ad primū dicit Hardodocus loquens ad deū de sua mirā potētia quas ostendit in creatione. Dne dñe rex opotēs in diuine. n. tua cuncta sunt posita: et non ē qui possit tu resistere voluntati si decreueris saluare istū. Tu fecisti celū et terrā. et quicquid celi ambitu preceat. Hester is. Ubi ostenditur sua potētia maxima patri attributa de nihilo cuncta faciēs: nō ex preiācēti materia ut artifex. Et hoc apparet ex eorū magnitudine continua ex eorū multitudine discreta ex eorū valitudine variata. Nam ut dicitur Ecclē. i. Altitudines celī: et latitudo terre: et profundum abyssi quis dimensus est q. d. nullus. pp. mirā magnitudines eius. Sed et are maris: et pluuie guttas et dies seculi quis dinumerauit. q. d. nullus. Ecclē. i. Suscipe celum et numera stellas si potes dicit dñs Abrahā. Gen. i. 5. Nunquid est numerus militum eius. Job. 25. Talitudinē creaturarum seu earū virtutes: quis potest intelligere? De enis et natura nihil frustra operatur quod scilicet non habeat aliquam virtutem: quinimmo spēs rerū sunt sicut numeri: ut quilibet spēs creature addat vniū gradum virtutis super aliam. Nonne igitur apparet q magnificata. i. magna facta et ostensa sunt opera dei ut magnificetur potētia patris. Quātuor ad secundū dicitur Ecclē. i. Fons sapientie verbus dei in excelsis. Et oia per ipsum facta sunt Ioan. i. Est. n. verbum filius dei: quasi ars quedam omnipotentis pa-

tris per quas et in qua cū summa ratione et optima: facta sunt oia. Dia igitur in sapientia fecisti. ps. 103. Et quia sapientis ē ordinare finem pñm. Hinc ē q oia cū maximo ordine facta sunt: ut oia teneant locū sibi decentes. Ex quo apparet pulchritudo vniuersi: et mūdū diuinā prouidentia regi. Dia vtiq in sapientia fecisti. Demus ipse mundus est velut quidam liber scriptus intus et foris: qui docet nos sapientiam: non solum de diuinis cognitiones: fin illud ad Ro. i. Inuisibilia. n. ipsius. i. dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur. Sed et docet sapientiam de agendis fin illud Job. 12. Interrogata iumenta et docebunt te: et volatilia celi: et indicabunt tibi. Loquere terre et respondebit tibi: et narrabunt pisces maris dñs oibus preceptum quod posuit ut faciant ad quod creata sunt nunq pretereunt: se alijs cōciant: terra fructificat et arbores: et nil ociosus. Et multa et innumera documēta nobis tribunt ex ppteratibus suis ad bene viuendum: et sic omnia in sapientia fecisti. i. ad dandū nobis sapientiam ex eis. Ecclē. i. Effudit eaz. i. sapientiam super oia opera sua: et in minimis aialibus ut formicis. Unde dicitur prover. pe. Quattuor sunt minima terre: et ipsa sapientiora sapientibus. Fornice populus infirmus qui preparat in melle cibum suum. Lepusculus plebs inualida: qui in petra collocat cubile suum. Reges locusta non habet et egreditur vniuersa per turmas suas. Stellio manibus nititur et moratur in domibus regum. Sapientia bonū que est naturalis instinctus: docet nos sapientiam. et fornica docet solitudinem et similitudinem acquisitionis sapientie. Lepusculus cautelas ab erroribus euasionis. Lū enim sit aial muleum timidum: et a venatoribus et canibus multum insequatur: in petra se tutum putat et sapientie vacans: cuius initium est timor domini: ne capiatur a venatoribus gentiliū vel hereticorum erroribus in petra fidei collocat quietem suam et mentis inbesionem. Locusta instruit salum contemplationis cum turba collationis: ita. n. pascitur herbis virentibus scripturarū sapiens: ut frequenter ad modum locuste in altum se leuet meditationis et orationis. Nec solus incedit sed cum turba sapiens sentit. Stellio inuit labores bone operationis. Nam si aliquando auro non emineat ingenio: tamen manibus bonorum operum quasi reptans ad erequendus quod sapit: in domibus regum. i. in certu sapientū collocatur: et sic omnia in sapientia fecisti. Quātuor ad tertium apparet certe eius ad nos nimia benignitas: quia omnia fecit deus propter hominē. ait Aug. que cum tanta potētia et sapientia facta sunt. Et h est quod subdit. Impleta est terra possessione tua. Terra homo est. quia terram gerit in quam reuertitur: terram terit: de terra existit. Et istam impleuit deus possessione sua. Possidet deus celestia: terrestria et diuina. Et his omnibus impleuit terra hominem. Terrestria dāns ad vsū. ps. 8. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Celestia. i. angelos ad ministerium Ad Heb. i. Nonne ad ministratoz omnes spiritus sunt missi in ministeriū eorum. Quid magis